

Byla T-69/00

**Fabbrica italiana accumulatori motocarri Montecchio SpA
(FIAMM)
ir Fabbrica italiana accumulatori motocarri
Montecchio Technologies, Inc. (FIAMM Technologies)
prieš
Europos Sąjungos Tarybą
ir Europos Bendrijų Komisiją**

„Bendrijos deliktinė atsakomybė — Bendrijos bananų importo režimo nesuderinamumas su Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) taisyklėmis — Jungtinių Amerikos Valstijų, gavus PPO leidimą, papildomo maito forma nustatytos atsakomosios priemonės importuojamoms Bendrijos kilmės prekėms — Teisinis poveikis — Bendrijos atsakomybė, nesant neteisėtų jos institucijų veiksmų — Priežastinis ryšys — Neįprasta ir specifinė žala“

Sprendimo santrauka

1. *Deliktinė atsakomybė — Sąlygos — Pakankamai akivaizdus normos, kuria siekiama suteikti asmenims teises, pažeidimas — Jokios diskrecijos neturinti institucija — Paprasto Bendrijos teisės pažeidimo pakankamumas*
(EB 288 straipsnio antroji pastraipa)

2. *Ieškinys dėl žalos atlyginimo — Pasaulio prekybos organizacija — Negalėjimas remtis PPO susitarimais ginčijant Bendrijos akto teisėtumą — Išimtytys — Bendrijos aktas, skirtas užtikrinti jų vykdymą arba aiškiai ir tiksliai darantis nuorodą į juos — Bendrijos bananų importo režimas — Nesuderinamumas su PPO ginčų sprendimo tarybos priimtomis taisyklėmis — Teisminė šio režimo kontrolė, atsižvelgiant į PPO taisykles — Netaikymas*
(EB 288 straipsnio antroji pastraipa; Tarybos reglamentas Nr. 404/93 ir Tarybos reglamentas Nr. 1637/98; Komisijos reglamentas Nr. 2362/98)

3. *Deliktinė atsakomybė — Sąlygos — Bendrijos institucijų neteisėtų veiksmų nebuvimas — Reali žala, priežastinis ryšys ir neįprasta bei specifinė žala — Kumuliatyvus pobūdis*
(EB 288 straipsnio antroji pastraipa)

4. *Deliktinė atsakomybė — Sąlygos — Su PPO susitarimais nesuderinamo Bendrijos bananų importo režimo palikimas galioti — Žala, atsiradusi dėl Jungtinių Valstijų administracijos nustatytos atsakomosios priemonės — Priežastinis ryšys*
(EB 288 straipsnio antroji pastraipa)

5. *Deliktinė atsakomybė — Sąlygos — Bendrijos institucijų neteisėtų veiksmų nebuvimas — Žala, atsiradusi dėl Bendrijos bananų importo režimo nesuderinamumo su PPO susitarimais — Neįprasta žala — Nebuvimas — Bendrijos atsakomybė — Netaikymas*
(EB 288 straipsnio antroji pastraipa)

1. Tam, jog pagal EB 288 straipsnio antrąją pastraipą atsirastų Bendrijos deliktinė atsakomybė už neteisėtus jos institucijų veiksmus, turi būti įvykdytos kelios sąlygos, kaip antai institucijų veiksmų neteisėtumas, reali žala ir tiesioginis priežastinis tariamų veiksmų ir atsiradusios žalos ryšys. Jei neįvykdyta viena iš šių sąlygų, visas ieškinytis turi būti atmes-tas, kitų sąlygų nagrinėti nereikia.
2. Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) susitarimai, įvertinus jų pobūdį ir struk-tūrą, iš esmės nepriklauso teisės nor-moms, pagal kurias Bendrijos teismai kontroliuoja Bendrijos institucijų veiks-mų teisėtumą.

Iš to išplaukia, kad iš galimo institucijų PPO nuostatų pažeidimo iš esmės negali kilti Bendrijos deliktinė atsakomybė.

Kalbant apie pirmąją iš šių sąlygų, neteisėtais veiksmais, kuriais kaltinama Bendrijos institucija, turi būti padarytas pakankamai akivaizdus teisės normos, kurios tikslas suteikti asmenims teises, pažeidimas. Lemiamas kriterijus, lei-džiantis nustatyti, kad šis reikalavimas yra įvykdytas, yra akivaizdus ir rimtas atitinkamos Bendrijos institucijos dis-krecijos ribų nepaisymas. Kai šios in-stitucijos diskrecija yra tik labai nedidelė ar beveik neegzistuojanti, paprasčiausio Bendrijos teisės pažeidimo turėtų pakak-ti pakankamai akivaizdžiam pažeidimui pripažinti.

Bendrijos teismas turėtų kontroliuoti Bendrijos institucijų veiksmų teisėtumą pagal PPO taisykles tik tuo atveju, kai Bendrija ketina įvykdyti konkretų PPO atžvilgiu priimtą įsipareigojimą arba kai Bendrijos aktas aiškiai nukreipia į konkrečias PPO susitarimų nuostatas.

(žr. 85–89 punktus)

Tačiau net ir esant PPO ginčų sprendi-mo tarybos sprendimui, kuriuo Bendri-jos bananų importo režimas, nustatytas Reglamentu Nr. 404/93 dėl bendro bananų rinkos organizavimo ir vėliau pakeistas reglamentais Nr. 1637/98 ir 2362/98, pripažįstamas nesuderinamas su PPO taisyklėmis, nė viena iš šių dviejų

išimčių nėra taikoma taip, kad leistų Bendrijos teismui kontroliuoti aptariamų Bendrijos teisės aktų teisėtumą atsižvelgiant į PPO taisykles.

Bendrijos institucijų veiksmų ryšiu bei neįprastu ir specifiniu ginčijamos žalos pobūdžiu.

(žr. 160 punktą)

Šiuo atveju neturi reikšmės PPO Bendrijai nustatyto termino suderinti priemonę, pripažintą esant neatitinkančią, su PPO taisyklėmis pasibaigimas ir PPO leidimas žalą patyrusiam nariui imtis prieš Bendriją kompensuojamųjų ir prekybos lengvatas sustabdančių priemonių.

4. Siekiant nustatyti Bendrijai pareigą ištaisyti visas savo institucijų veiksmų žalingas pasekmes, net ir netiesiogines, negalima remtis bendrais valstybių narių teisės principais, kuriuos nurodo EB 288 straipsnio antroji pastraipa. Iš tiesų šioje nuostatoje numatyta priešastinio ryšio sąlyga reikalauja pakankamai tiesioginio priešastinio Bendrijos institucijų veiksmų ir žalos ryšio.

(žr. 110, 113–115, 125 punktus)

3. Tuo atveju, kai žala atsiranda dėl Bendrijos institucijų veiksmų, kurių neteisėtas pobūdis nėra įrodytas, Bendrijos deliktinė atsakomybė gali atsirasti, jei yra įvykdytos visos sąlygos, susijusios su žalos realumu, priešastiniu žalos ir

Šiuo atveju toks tiesioginis ryšys egzistuoja tarp, pirma, Tarybos ir Komisijos nustatyto bananų importo režimo, nesuderinamo su Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) susitarimais ir, antra, ūkio subjektų patirtos žalos dėl Jungtinių Valstijų nustatyto papildomo maito jų produktams. Jungtinių Amerikos Valstijų vienašalis sprendimas nustatyti šį papildomą maitą nepanaikina minėto priešastinio ryšio. Iš tiesų aptariamai institucijų veiksmams neišvengiamai lėmė

Jungtinių Valstijų administracijos atsakomųjų priemonių nustatymą pagal PPO ginčų sprendimo sistemą, priimtą Bendrijos, todėl šie veiksmai turi būti vertinami kaip patirtos žalos pagrindinė priežastis.

(žr. 177, 178, 183–185, 191 punktus)

5. Kalbant apie nuostolius, kuriuos gali patirti ūkio subjektai dėl Bendrijos institucijų veiksmų, žala yra, pirma, neįprasta, jei peržengiamos ekonominės rizikos, būdingos atitinkamo sektoriaus veiklai, ribos, ir, antra, specifinė, jei konkreti ūkio subjektų rūšis neproporcingai ją patiria, lyginant su kitais ūkio subjektais.

Tačiau nėra nustatyta, kad ūkio subjektai, kurie užsiima akumuliatorių prekyba Jungtinių Valstijų rinkoje, patyrė jų

eksperto veiklai būdingos rizikos ribas peržengiančią žalą, susijusią su pripažintu nesuderinamu su PPO susitarimais Bendrijos bananų importo režimu, dėl kurio Jungtinių Valstijų institucijoms buvo leista sustabdyti Bendrijai tarifų lengvatas. Iš tiesų PPO susitarimuose numatyta galimybė sustabdyti tarifų lengvatas, kaip atsitiko ir šiuo atveju, yra vienas iš netikėtumų, būdingų dabartinei tarptautinės prekybos sistemai. Todėl šio netikėtumo našta neišvengiamai tenka kiekvienam ūkio subjektui, kuris nusprendžia vykdyti prekybą savo produkcija vieno iš PPO narių rinkoje.

Iš to yra aišku, kad negalint minėtų ūkio subjektų patirtos žalos laikyti neįprasta reikia atmesti jų prašymą dėl žalos atlyginimo, pagrįstą Bendrijos deliktinės atsakomybės nesant neteisėtų jos institucijų veiksmų sistema.

(žr. 202, 203, 205, 211, 213 punktus)